

[A. M. Hansen.]

de private Seminarier, idet den enkelte personlige Meninger og den enkelte Persons Initiativ lettere har kunnet komme til Udfoldelse her end paa Statsseminarierne. Da tilmed de private Seminarier efter min Mening danner et naturligt Led i almindelig dansk Skoleopfattelse, mener vi fra mit Partis Side, at alt taler for, at man gennem Lovgivningen styrker og støtter disse Institutioner. Man skal heller ikke se bort fra, at det er god Økonomi for Staten, da en Elev paa et Statsseminarium koster Staten omkring det dobbelte af, hvad en Elev paa et privat Seminarium koster Staten. En god Begrundelse for at skabe lovordnede Tilskudsregler ligger jo ogsaa deri, at flere af disse Privatseminarier efterhaanden er vokset op til ret store Institutioner med store, nye, tidssvarende Bygninger, tidssvarende Klasseværelser, moderne Undervisningsmateriel og righoldige Samlinger. Der er her bragt store Ofre, og der er sat ind med en betydelig Risiko. Derfor er en Lovgivning af denne Art paakrævet for at tilvejebringe Ro og Fasthed med Hensyn til disse Institutioners Økonomi. Ved dette Forslag stilles der heller ikke yderligere Krav til Staten med Hensyn til Udgifter, thi i det store og hele betyder dette Lovforslag blot en Lovfæstelse af hidtil gældende Praksis.

Hvad angaar Enkeltheder i Forslaget, er jeg enig med de foregaaende Talere i, at disse behandles lettest og bedst i et Udvalg, og jeg skal derfor indskrænke mig til at fremsætte ganske faa Bemærkninger.

Vanskelighederne ved at lovgive paa dette Omraade ligger i, at de Regler, der gives, let bliver for stive. Det gælder nemlig om at tilvejebringe en vis Fasthed i Reglerne, saa at Tilskudsordningen kan give Tryghed for de paagældende Institutioner. Men de private Seminariers Forhold er saa forskelligartede, at man nemt kommer til at øve Æret ved de her foreslaaede Regler. Jeg tænker i denne Forbindelse særlig paa det i § 1 under Punkt d. anførte, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen var inde paa at omtale. Der staar:

„Som Driftstilskud ydes til hvert Seminarium et Beløb svarende til Halvdelen af, hvad der i det sidst forløbne Finansaar gennemsnitlig er anvendt ved et Statsseminarium til almindelige Driftsudgifter, Rengøring (herunder Pedelløn), Brændsel og Belysning.“

Dette Driftstilskud har tidligere været fordelt paa en anden Maade, end det nu foreslaas. Tidligere havde man et Grund-

tilskud og dertil et Tilskud efter alle de andre foreliggende Forhold. Jeg vil tro, at det er et Tilbageskridt at gaa over til dette i det nye Forslag, thi jeg er bange for, at man derved vil komme til at gøre de Seminarier Æret, som netop lægger sig i Selen for at bekoste Undervisningsmidler, øge deres Samlinger og i det hele taget sætter meget ind paa at faa alt saa mønsterværdigt som muligt. Det forekommer mig, at en saadan Slaaen sammen i een Rubrik Fordelingen af dette Driftstilskud let vil medføre, at de Seminarier, som foretager mindst af Nyanskaffelser og lignende, i Virkeligheden bliver favoriseret paa de Seminariers Bekostning, som netop ønsker at bringe store Ofre for at skabe noget mønsterværdigt.

Forslaget om, at Tilskuddet til Lærrelønninger sættes til $\frac{2}{3}$ af det til Lærrelønnen medgaaede Beløb kan jeg tiltræde; men jeg vil dog henstille til den højtærede Minister, om det ikke var rimeligt at indsætte i Loven en Bestemmelse om, at de ved Privatseminarierne ansatte Lærere med Hensyn til faglig Uddannelse skal staa paa Højde med de ved Statsseminarierne ansatte Lærere. Det var en Bestemmelse, som blev krævet fra den store Skolekommissions Side, og jeg synes, at den burde findes i et saadant Forslag. Ligeledes savner jeg en Bestemmelse om, at Seminarierne med Hensyn til Lokaler, Inventar, Undervisningsmateriel, Undervisning og øvrige Ordning bør staa Maal med Statens Seminarier. Jeg skal ganske vist indrømme, at dette ikke er paakrævet, naar man ser (Vilhelm Rasmussen: Det staar i Loven!) Naa, det staar i Loven. Undskyld! I øvrigt vil jeg sige, at en saadan Bestemmelse ikke er paakrævet, naar man ser paa de forskellige Seminariers Indretning. Jeg tror, at i al Almindelighed er de private Seminarier med Hensyn til Udstyr og Indretning fuldt paa Højde med Statsseminarierne, i alt Fald med de gamle Statsseminarier.

Endelig skal jeg gøre en Bemærkning til § 4. Jeg er nemlig betænkelig ved denne Fastlægning af Pensionsretten, navnlig da af Pensionsretten for Forstanderen. Hvis Seminarierne var selvejende Institutioner, hvor Forstanderen var fastlønnet, vilde jeg ikke være betænkelig ved denne Bestemmelse; men da det er saaledes, at Forstanderen i mange Tilfælde ejer Seminariet, og at dette da kan komme til at betyde en Forretning, maa Følgen være, synes jeg, at man ikke kan fastlægge Pensionsretten for Forstanderen, men at der herom maa tages Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde. Jeg er klar